

פרשת שופטים (תש"ד) פרק י"א - י"ג

הערה: בפרשת ערי המקלט עסק גם שאלון מטות-מסעי תש"ג. שם הובאו דעות שונות בטעם מצות שלוח הרוצח בשגגה לערי המקלט. עיין שם.

א. רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ו' הל' י: השונה שהרג בשגגה אינו נקלט, ט"ז "והוא לא אויב לו."

הסבר מהי סבת הדין הזה! (הלא לכאורה חטאו גדול יותר, ולמה פטרוהו מענש גלות?)

ב. רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש ו' הלכה י"א: הנכנס לחצר בעל הבית שלא ברשות והרגו בעל הבית בשגגה, פטור מן הגלות שנאמר "ואשר יבוא את רעהו ביעור" - מה יער שיש רשות לנכנס להכנס לשם, אף כל כיוצא בו. לפיכך: הנכנס לחנות הנגר שלא ברשות ונתזה בקטעת וספחה לו על פניו ומת - פטור מגלות, ואם נכנס ברשות - הרי זה בולח.

הסבר את הטעם הפנימי של דין זה!

ג. שאלות בד"ש:

ה' ד"ה ונשל הברזל מה ההבדל בין שני פרוטיו?
לאיזה משניהם יש להביא ראיה מן הפסוקים
ז' א'; כ"ח מ"?

ו' " מן ירדף גואל הדם מה קשה לו?

ד. ח' רמב"ן ד"ה ואם ירחיב ה'.

1. מה בין "אם ירחיב ה' את גבולך" במקומו לבין
"כי ירחיב ה' את גבולך" בפרשת ראה י"ב כ"?

להבנת דברי הרמב"ן עיין רש"י בראשית ט"ו י"ט ד"ה את הקיני.

2. מהי ראית רמב"ן לדעתו מתוך לשון הכתוב?

3. למה נאמר שם "כי" ובמקומו "אם"? (עיין שאלון ויקרא תש"ב).

ה. י"ג ל"א תחוס עינך עליו.

רש"י - רמב"ן. והשוה לדברי הרמב"ן גם רמב"ן ז' ט"ו ד"ה והסיר ה' ממך
החל מן "ואמר לא תחוס".

1. מה הקשי בפסוקנו לרש"י?

2. מהי הסאלה הכללית שעונה עליה רמב"ן?

א. י"ג ובערת דם הנקי.

ת"א ותפלי אשדי דם זכי (=ובערת סופך דם נקי).

הכתב והקבלה: כל זמן שלא נעשה דין ברוצח או דם הנשפך מההרוג כאלו מגולה על פני האדמה, כי לא תקבלנו ולא תכסה עליו, להראותו לעיני כל עובר, כדי לתבוע את עלבון הנרצח - וכאשר נדין הרוצח, אז תתרחק האדמה לכסות דם ההרוג ויכופר לארץ בדם שופכו, ובה נשכית ונבער את הדם הנקי, שלא יתראה עוד על פני האדמה.

1. מהו ההבדל ביניהם בבאור הכסוי הנ"ל?

2. איזה פסוק בתורה מתפרש יפה על ידי דבריו של בעל הכתב והקבלה?

ז. שאלות בקיאות:

1. ראב"ע ד' ד"ה את רעהו הבא אחזים מן "הרבים"!

2. רש"י " " וכי יהיה איש היכן עוד מצינו רעיון זה בד"ש?

ה ע ר ה :

יש לשלח:

תשובות (גם שאלות) לד"ר נחמה ליבוביץ, ירושלים, קרית מטה,

תלומים ליעקב אשכנזי, ירושלים, רח' אוסישקין 48 בבולי דאר

בני 3 או 10 מיל או בהמחאה דאר בתוך מכתב באחריות סגור היטב.